Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr. Wilno, dnia 12 grudnia 1934 r.- 1186.-

Treść numeru:

---oo:0:§:0:oo---

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"R y t a s" o w z n o w i e n i u k o n c e p c j i p a k t u w s c h o d n i e g o. "Rytas" Nr.281 z 10.XII.1934 r. Art.p.t. "Pakt wschodni znowu odżywa". Streszczenie:

W ostatnich czasach, gdy przycichły już echa morderstwa marsylskiego, w polityce międzynarodowej znowu przejawiło się ożywienie. Pakt wschodni znowu stał się kwestją centralną.

Wielu ludzi nie wątpi, że idea paktu wschodniego ma perspektywy i może być zrealizowana. Przyczynia się do tego zwłaszcza porozumienie francusko-sowieckie, z którego wynika, że Rosja Sowiecka ostatecznie uznaje tezę wschodniego Locarna.

Mówi się o tem, że gdyby Niemcy i Polska odmówiły przystąpienia do paktu wschodniego, mimo wszystko pakt ten byłby utworzony pomiędzy Francją, Sowietami, Czechosłowacją i państwami bałtyckiemi, przyczem miałyby nań wyrazić swą zgodę Anglja i Włochy.

Stanowisko polskie względem paktu nie jest jeszcze wyraźne. Oficjalnej odpowiedzi Polska jeszcze nie udzieliła. W tym względzie pragnęłyby Niemcy inspirować Polsce niektóre motywy odpowiedzi. "Berliner Tageblatt" oświadcza, że Polska nie aprobuje paktu wschodniego z tego względu, iż nie chce pomocy rosyjskiej. Natomiast pragnie, by jej stosunki z Litwą pozostały wyłącznie sprawą polityki polskiej. Ponadto Polska ma być przeciwnikiem paktu wielostronnego, gdyż nie chce utracić swego mocarstwowego stanowiska nad Bałtykiem.

Jeżeli chodzi o motyw, który obecnie stał się ulubionym konikiem prasy niemieckiej, a który polega na tem, iż Polska nie może podpisać paktu, gdyż nie utrzymuje z Litwą normalnych stosunków dyplomatycznych, oświadczyć wypada, że jest to przyczyna czysto formalna, która nie wytrzymuje krytyki. Polska podpisała wraz z Litwą różne wielostronne traktaty międzynarodowe, jak np. pakt Brianda-Kelloga, konwencję londyńską i t.d.

Trudno określić, jaki będzie dalszy los paktu wschodniego i w jakiej formie będzie pakt podpisany. W każdym razie pakt stanowiłby mocny czynnik pokoju w Europie Wschodniej, zwłaszcza, że poprą go Anglja i Włochy.-

K r o n i k a.

L i t e w s k o - ł o t e w s k i e r o k o w a n i a h a n d l o w e. Prasa ryska /z 12.XII.1934/: Dnia 11 grudnia wznowione zostały w Rydze litewsko-łotewskie rokowania handlowe, które, jak wiadomo, rozpoczęte zostały w pierwszych dniach listopada w Kownie. Ze strony litewskiej w rokowaniach wzięli udział: dyrektor Norkaitis /prezes delegacji/, dyrektor D-tu Rolnictwa A.Vienożyński, Kuźmiński, Baltuszka, Żilonis /zastępca posła lit.w Rydze Vileiszysa/, Varnowski /konsul lit.w Rydze/.-

W skład delegacji łotewskiej wchodzili: jako prezes p.Lepinsz /poseł łot.w Tallinie/, Pavasar i Volmar.-

Prezes delegacji litewskiej dyr.D-tu Handlu M-stwa Handlu i Przemysłu I.Norkaitis oświadczył w rozmowie ze współpracownikiem "Siegodnia", co następuje: "Przybyliśmy do Rygi, by kontynuować rokowania handlowe w sprawie rewizji traktatu handlowego zawartego w roku ubiegłym. Przyszły traktat handlowy będzie, rzecz prosta, oparty na zasadach klauzuli bałtyckiej. Istotną częścią traktatu będą tak, jak poprzednio listy towarów uprzywilejowanych, co do których stosowane będą ulgi celne. Jednocześnie prowadzone będą rokowania na temat wzajemnych rozrachunków walutowych. Być może, że wypadnie przedłużyć na kilka tygodni moc obowiązującą dotychczasowego traktatu handlowego. W każdym razie będziemy się starali zakończyć rokowania do Bożego Narodzenia".-

M i n i s t e r L o z o r a i t i s o k o n f e r e n c j i t a l l i ń s k i e j. Prasa ryska /z 12.XII.1934/: Po powrocie do Kowna minister Spraw Zagr. Lozoraitis udzielił wywiadu prasowego, w którym oświadczył, że na konferencji tallińskiej poruszane były w pierwszym rzędzie sprawy polityki zagranicznej, mające na celu utrzymanie i wzmocnienie pokoju. Pozatem rozważano sprawy natury handlowej, a to w celu ułatwienia stosunków handlowych pomiędzy trzema państwami bałtyckiemi.

Minister Lozoraitis wyraził nadzieję, że konferencja tallińska będąca manifestacją solidarności trzech państw bałtyckich, pomoże rozwiać ciężką atmosferę, powstałą dzięki pewnej znanej propagandzie, która sieje wszędzie nieufność i niepewność.-

P o g r ó ż k i p r a s y n i e m i e c k i e j p o d a d r e s e m L i t w y .Prasa kowieńska /z 9.XII.1934/:Jak podaje Elta, prasa niemiecka stosuje nowe pogróżki pod adresem Litwy. Elta cytuje głosy trzech pism niemieckich "Berliner Boersenztg.","Rheinisch Westfalische Ztg." i "Nachtausgabe".

"Berliner Boersenztg." pisze: Samo przez się jest zrozumiałe, że system, który stoi na tak słabych nogach, jak Litwa, nie może zaniedbać stosowania wszelkich środków.

"Reinisch Westfalische Ztg." oświadcza, co następuje: To, co sobie pozwala rząd kowieński, nigdy jeszcze w dziejach świata nie notowano. Mały naród, który został wyzwolony przez Niemcy spod jarzma rosyjskiego /?/, nie zawahał się zagarnąć część prastarego kraju niemieckiego, by następnie prześladować zamieszkałych tam Niemców i odebrać im przyznane przez międzynarodowe statuty prawa. Czy mocarstwa sygnatarjusze, które obecnie to widzą, energicznie wmieszają się, czy też naród niemiecki sam się obroni? Mocarstwa są sygnatarjuszami statutu kłajpedzkiego. Niemcy przeto muszą się do nich zwracać. Jest to minimum, którego może żądać naród niemiecki, o ile nie trzeba będzie pogodzić się z tem, że pewnego dnia zacznie on uczyć Litwinów po niemiecku, aby Litwini nie uczyli go po litewsku.

"Nachtausgabe" p.t."Kłamstwo o niemieckiem parciu" pisze, że w Kraju Kłajpedzkim panuje niezwykłe poruszenie spowodu "aktów gwałtu". Nadomiar teroru cały kraj został zalany przez wojska litewskie.

Litwini szerzą wszędzie wiadomości, że Niemcy szykują się do napadu na Litwę i przeto ich rząd musi podejmować kontrzarządzenia. Litewska oszczercza kampanja i nowe pogwałcenia prawa w Kraju Kłajpedzkim wskazują, że już nadszedł najwyższy czas dla usunięcia niepokoju w tym zakątku Europy Wschodniej. Mocarstwa sygnatarjusze biorą na siebie wielką odpowiedzialność, o ile się niezwłocznie nie wmieszają.

E c h a w i z y t y L o z o r a i t i s a w F i n l a n d j i . "Diena" Nr.49 /XII.1934/:Wizyta lit.ministra S.Zagr.Lozoraitisa w Helsinki wywarła w Finlandji duże wrażenie. Jak słychać, po Nowym Roku fiński minister S.Zagr. Hakcel będzie rewizytował ministra Lozoraitisa w Kownie.-

S p r a w a e w e n t u a l n e j s k a r g i n i e m i e c k i e j w T r y b u n a l e H a s k i m ."Diena" Nr.49 /XII.34/: Jak podają miarodajne źródła zagraniczne, Niemcy dokładają największych wysiłków w kierunku wytoczenia Litwie sprawy w Trybunale Haskim w zwiazku z polityką litewską na obszarze Kłajpedy. Państwa sygnatarjusze przekazały zarzuty niemieckie prawnikom dla zapoznania się z ich treścią. Prawnicy uznali zarzuty za nieuzasadnione. Z drugiej strony rząd litewski zakomunikował państwom sygnatarjuszom, iż prasa i radjo niemieckie agitują nietylko przeciwko Państwu Litewskiemu, lecz również zachęcają obywateli Litwy do nieposłuszeństwa względem władz litewskich.

Jak słychać, memorjał litewski wywołał wielkie wrażenie. W sferach dyplomatycznych panuje opinja, że wysiłki niemieckie spełzną na niczem.-

S p r a w a z a ł o ż e n i a I z b y L i t .-Ł o t e w s k i e j . Prasa kowieńska /z 7.XII.1934/:Jak podają, w toku rokowań litewsko-łotewskich, jakie wkrótce mają być wznowione, zostanie rozważona kwestja założenia Izby Litewsko-Łotewskiej. Zadaniem tej instytucji byłoby uzgodnienie i uporządkowanie spraw ekonomicznych obu państw.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a.

S p r a w a z n i e s i e n i a w i z m i ę d z y p a ń s t w a m i b a ł t y c k i e m i ."Sekmadienis" Nr.49 /XII.1934/:Stała się ostatnio w Litwie aktualna sprawa zniesienia wiz pomiędzy Litwą, Łotwą i Estonją.-

U ł a t w i e n i e n a b y w a n i a b r o n i p r z e z r o l n i k ó w ."Sekmadienis" Nr.49 /XII.1934/:Jak słychać, Rada Państwa kończy opracowywanie projektu ustawy, na mocy której rolnicy pragnący nabyć broń palną dla walki z bandytami, będą korzystali z dużych ułatwień.-

U s t a w a o z a b e z p i e c z e n i u s t a r o ś c i r o b o t n i k ó w ."Sekmadienis" Nr.49 /XII.1934/:M-stwo Spr.Wewn. zakończyło już zbieranie materjałów potrzebnych do opracowania ustawy, na mocy której zaopatrywani będą robotnicy i pracownicy w wypadku starości i inwalidztwa.-

[illegible] prasy niemieckiej pod adresem Litwy /Przegląd Kowieński/ nr [illegible] /XII/: [illegible] podajemy dalsze [illegible] prasy niemieckiej [illegible] ostatnio nowe [illegible] w [illegible] z Litwy. [illegible] je [illegible] w artykułach "Kieler [illegible]", "Münchner Neueste Nachrichten" i "Westdeutscher Beobachter".

– "Berliner Boersenztg." pisze: Samo przez się jest zrozumiałe, że systemu, który stoi na tak słabych nogach, jak Litwa, nie może zaniedbać stosowania jaskrawych środków.

"Helsinger Nachrichten", [illegible] co następuje: To, co sobie pozwala rząd kowieński, nigdy jeszcze w dziejach świata nie notowano. Mały naród, który został wyzwolony przez Niemcy [illegible] rosyjskiego /?/ nie wzdraga się zapomnieć [illegible] niemieckiego [illegible], by następnie [illegible] Niemców [illegible] ich obowiązek [illegible]. Czy moc [illegible], które obecnie to [illegible] się, czy też naród nie zgodzi się [illegible], [illegible] interesów [illegible] przez niego [illegible] jest to [illegible] będzie [illegible] Niemcy [illegible] litewskich.

"Westdeutscher [illegible]" [illegible] pisze [illegible], że Litwini [illegible] mogą [illegible] swobodę [illegible] niemieckich. [illegible] teraz cały kraj został [illegible] przez [illegible] litewskie.

Litwini zawsze [illegible] Niemcy [illegible] na Litwę i [illegible] ich rządu [illegible] konwencji [illegible] niemieckich [illegible] i nowe [illegible] prawa w [illegible] wskazuje, że już nadszedł [illegible] czy czas dla [illegible] w tym zakątku Europy Wschodniej. Można [illegible] na siebie wielką odpowiedzialność, [illegible] nie [illegible] wskazuje.

S p r a w a [illegible] z p o r t u [illegible] w [illegible]. "[illegible]" Nr.49 /XII.1934/ [illegible] Helsinki [illegible] w Finlandii [illegible]. [illegible] Rosji [illegible] 5.Zagr. [illegible] będzie [illegible] w Kownie.-

S p r a w a [illegible] w [illegible] n i e m i e c k i e j w T r y b u n a l e [illegible]. "Dienas" Nr.49 /XII.1934/: [illegible] podają [illegible] źródła [illegible]. Niemcy [illegible] wyników w Kłajpedzie [illegible] wyroczenia [illegible] sprawy w Trybunale [illegible] w związku z polityką litewską na obszarze Kłajpedy. Państwa [illegible] przedłożyły zarzuty niemieckie prawnikom [illegible] się z ich treścią. [illegible] Litwy za [illegible]. [illegible] rząd litewski [illegible] prasę i radio niemieckie [illegible] Państwa [illegible] Litwy do [illegible] siłą [illegible] litewskich.

Jak słychać, [illegible] litewski wyroku [illegible]. W [illegible] sprawach [illegible] jego opinię, że [illegible] niemieckie [illegible] na miejscu.-

S p r a w a [illegible] n i e [illegible] L i t w y – L o t w a. [illegible] /XII.1934/: [illegible] w roku [illegible] litewsko-łotewskich [illegible] została [illegible] litewsko-łotewskiej. [illegible] uzgodnienia i [illegible] omówionych.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ
I ŻYCIE SPOŁECZNE.
K r o n i k a.

S p r a w a z n i e s i e n i a w i z [illegible] b a ł t y c k i e m i. "Sekmadienis" Nr.49 /XII.1934/: [illegible] ostatnio w Litwie [illegible] sprawa zniesienia wiz pomiędzy [illegible] Łotwą i Estonją.-

U s t a w i e n i e n a b y w a n i a b r o n i [illegible] n i k ó w. "Sekmadienis" Nr.49 /XII.1934/: [illegible] który opracowywuje projektu ustawy, na mocy której, [illegible] będzie korzystać z [illegible] broń palną dla walki z [illegible].-

U s t a w a o z a b e z p i e c z e n i u s t a r o ś c i [illegible] r o t n i k ó w. "Sekmadienis" Nr.49 /XII.1934/: [illegible] Spr.Wewn. [illegible], że już zbieranie materjałów potrzebnych do opracowania ustawy, na mocy której zabezpieczeni będą robotnicy i pracownicy w wypadku starości i inwalidztwa.-

S p r a w a u s u n i ę c i a k i l k u a d w o k a t ó w z P a l e s t r y ."Diena" Nr.49 /XII.1934/:Jak zakomunikowało Radjo Niemieckie, z Palestry litewskiej na mocy nowej ustawy o sądownictwie będzie usuniętych 25 Żydów i 3-ch Litwinów. Jednak, jak podają źródła autorytatywne, wiadomość ta nie odpowiada prawdzie, stanowiąc kolejny fałsz niemiecki. Z Palestry będzie natomiast usuniętych kilka osób, które z różnych względów nieodpowiednio spełniają obowiązki adwokata i poniżają miano członka Palestry.-

S p r a w a m o t o r y z a c j i p o l i c j i .Prasa kowieńska /z 10.XII.1934/:M-stwo Spr.Wewn. złożyło w Gabinecie Ministrów projekt zastąpienia koni w policji nowoczesnemi środkami komunikacji. Ministerstwo wskazuje, że konie są zbyt powolnym środkiem komunikacji. a pozatem utrzymanie ich kosztuje zbyt drogo.-

J u b i l e u s z B a l e t u P a ń s t w o w e g o .Prasa kowieńska /z 10.XII.1934/:W maju 1935 r. upłynie 10-ta rocznica założenia litewskiego Baletu Państwowego. Jubilatów będzie ok.dziesięciu.-

S p r a w a a m n e s t j i w z w i ą z k u z r o c z n i c ą p r z e w r o t u g r u d n i o w e g o .Prasa kowieńska /z 10.XII. 1934/:W związku z nadchodzącą rocznicą przewrotu grudniowego na imię prezydenta Państwa wpłynęło wiele podań o ułaskawienie.-

N o w y b u r m i s t r z T a u r o g .Prasa kowieńska /z 7.XII. 1934/:Minister Spraw Wewn. zamianował burmistrzem m.Taurog nauczyciela progimnazjum w Erżwiłku J.Jurgiłasa.-

S p r a w a p r a k t y k i l e k a r s k i e j .Prasa kowieńska /z 10.XII.1934/:Gabinet Ministrów przyjął na ostatniem posiedzeniu projekt nowej ustawy o prawie praktyki lekarskiej.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

Z a u f a n i e S e j m i k u d o n o w e g o D y r e k t o r j a t u ."Diena" Nr.49 /XII.1934/:Jak komunikują z Kłajpedy, nowy Dyrektorjat Bruvelaitisa zdobędzie całkowite zaufanie Sejmiku. Na posiedzeniu Sejmiku głosować będzie 21-22 członków, z których 11-12 będzie głosowało za Dyrektorjatem Bruvelaitisa.-

S k a s o w a n i e g r z y w n y b . p r e z e s a D y r e k t o r j a t u ."Sekmadienis" Nr.49 /XII.1934/:Jak wiadomo, w swoim czasie b.prezes Dyrektorjatu kłajpedzkiego dr.Schreiber ukarany został grzywną 250 lt. za nieprzybycie na śledztwo. W tych dniach Trybunał Najwyższy skasował tę grzywnę, wychodząc z założenia, iż dr. Schreiber, jako wysoki urzędnik państwowy mógł być przesłuchany we własnem mieszkaniu.-

D o k o ł a n a d z w y c z a j n e j s e s j i S e j m i k u k ł a j p e d z k i e g o .Prasa kowieńska /z 10.XII.1934/:Jak wiadomo, nadzwyczajna sesja Sejmiku kłajpedzkiego zbierze się 13 grudnia r.b. Do programu sesji wpisano następujące kwestje: wybory marszałka Sejmiku i biura, deklaracja Dyrektorjatu, wybory komisji Sejmiku, projekt ustawy o budżecie na 1934 r. i szereg innych spraw.-

S p r a w a p r o c e s u h i t l e r o w c ó w .Prasa kowieńska /z 10.XII.1934/:14 grudnia Sąd Wojenny przystępuje do rozpatrywania sprawy hitlerowców kłajpedzkich, działających w partjach dr.Neumanna i pastora Sassa. W związku z tem rozpatrywanie innych spraw zostaje zawieszone na dłuższy czas. Jak przypuszczają, na inne sprawy w Sądzie Wojennym przyjdzie kolej dopiero w początku marca.

Jak donoszą, na proces Neumanna i Sassa przybędą specjalni korespondenci dzienników "Paris Soir" i "Prager Presse". Oczekiwane jest również przybycie całego szeregu sprawozdawców większych angielskich, amerykańskich i francuskich dzienników, którzy stale zamieszkują w Berlinie. Jak podają, niektóre niemieckie większe dzienniki będą reprezentowali na procesie nawet redaktorzy.-

x

x x